

**Білоозерська
водоживильна система**

**Дніпро-Бузького каналу в межах
Волинської області**

Навчально-методичний посібник

Тищук Іван Степанович,
директор, керівник гуртків СЮТур

Актуальність

- У даному навчально-методичному посібнику подана розробка експедиційного маршруту до рідкісної меліоративної споруди – Білоозерської водоживильної системи Дніпро-Бузького каналу в межах Волинської області.

Мета роботи

- Активізація туристсько-краєзнавчої та пошуково-дослідницької діяльності у навчальних закладах району;
- Дослідження сучасного стану та історичних відомостей рідкісної меліоративної споруди – Білоозерської водоживильної системи Дніпро-Бузького каналу в межах Волинської області.

Завдання роботи:

- Розкрити теоретично-методичні основи вивчення водоживильних систем;
- Описати довідкові відомості про район маршруту експедиції, його туристсько-спортивну складову;
- Дослідити та вивчити історичну довідку БВЖС ДБК;
- Провести дослідження сучасного стану об'єктів БВЖС;
- Визначити проблеми БВЖС та шляхи їх вирішення;
- Визначити перспективи туристично-економічного розвитку БВЖС ДБК.

Об'єкт дослідження – Білоозерська
водоживильна система Дніпро-Бузького
каналу.

Предмет дослідження - сучасний
стан та історичні відомості
Білоозерської водоживильної системи
ДБК в межах Волинської області.

Наукова новизна

- Вперше простежено усю берегову лінію БВЖС ДБК в межах Волинської області пішохідним способом пересування (експедиційний маршрут).

Дослідницький характер

За період 2009-2015 року було проведено 3 походи та 3 експедиції

2009 рік

2012 рік

2013 рік

2013 рік

2014 рік

2015 рік

Методи дослідження

- Історичний;
- Візуальний;
- Статистичний;
- Польових досліджень;
- Особистих бесід та анкетувань.

Результативність

- 2012 рік – III місце на Всеукраїнському етапі
(туристсько-краєзнавча експедиція з активним способом пересування «Мій рідний край»);
- 2013 рік – I місце на обласному Чемпіонаті походів
(серед походів I-го ступеня складності).
- 2014 рік – III місце на Всеукраїнському етапі
(туристсько-краєзнавча експедиція з активним способом пересування «Мій рідний край»);
- 2015 рік – I місце на обласному етапі МАН
(секція гідрографія)

Фотознімок- схема Верхньої Прип'яті та Білоозерської системи Дніпро- Бузького каналу

1 -Вижівський водоспуск;
2 - Вижівський канал;
3 - Озеро Святе;
4 - Короткий канал;
5 - Озеро Волянське;

6- Хабарищенський канал;
7- Озеро Біле;
8 - Білоозерський канал;
9- Дніпро-Бузький канал.

Білоозерська водоживильня система Дніпро-Бузького каналу

Умовні позначення:

- Білоозерська водоживильня система Дніпро-Бузького каналу

Схема руху експедиційної групи

Нитка маршруту:
м. Камінь-Каширський –
с. Щитинь – с. Почапи –
с. Залухів – оз. Святе –
с. Щитинська Воля –
с. Хабарище – оз.
Волянське – оз. Біле –
с. Невір – м. Камінь-
Каширський

Морфометрична та гідрологічна характеристика Білоозерської водоживильної системи Дніпро-Бузького каналу

Морфометричні, гідрологічні показники	Максим. глибина м	Середня глибина м	Ширина км	Довжина км	Площа га	Довжина берегової лінії км	Об'єм тис. м ³
Об'єкти БВЖС ДБК							
Вижівський канал	5,0	2,4	0,022	5,1	102	10,2	2448
Озеро Святе	13,0	5,58	0,52	0,76	37,6	2,5	2098,1
Короткий канал	4	2,8	0,026	1,1	22	2,2	616
Озеро Волянське	6,0	4,02	1,7	2,5	386,4	9,2	7766,6
Хабарищенський канал	6	4,5	0,03	4,4	132	8,8	5940
Озеро Біле	8,0	2,29	2,7	3,3	716,3	10 5 (Україна)	32991,6

Залежність об'ємів озер Біле, Волянське, Святе від рівня води

Озеро Біле			Озеро Волянське, Святе		
Відмітка дзеркала, м БС	Площа дзеркала, га	Об'єм, млн. м3	Відмітка дзеркала, м БС	Площа дзеркала, га	Об'єм, млн. м3
134,0	0,4	0	134,0	1,0	0
135,0	1,0	0,01	135,0	3,0	0,02
136,0	11,0	0,07	136,0	5,0	0,06
137,0	123,0	0,74	137,0	6,0	0,12
138,0	166,0	2,18	138,0	7,0	0,18
139,0	226,0	4,14	139,0	9,0	0,26
140,0	289,0	6,72	140,0	11,0	0,36
141,0	330,0	9,81	141,0	13,0	0,48
142,0	350,0	13,21	142,0	15,0	0,62
143,0	380,0	16,86	143,0	18,0	0,79
144,0	410,0	20,81	144,0	20,0	0,98
145,0	450,0	25,11	145,0	23,0	1,19
146,0	500,0	29,86	146,0	240,0	2,51
147,1	540,0	35,58	147,1	370,0	5,86
148,0	600,0	40,71	148,0	500,0	9,78

Внутрішньорічний розподіл стоку води з річки Прип'ять у Вижівський водоспуск (2014 рік)

Розхід води, м ³ /с	3,05	3,6	4,6	10	5,92	4,2	12,06	29,7	6,61	3,52	2	1,32	Середньорічний розхід (м ³ /с)/ об'єм стоку, км ³ /год
Місяць	IX	X	XI	XI I	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	Осінь			Зима			Весна			Літо			
2014 (маловодний рік, 75% ВП)													
% від річного стоку	3,2	3,8	4,9	10,7	6,2	4,4	14,1	33,1	7,3	6,3	3,6	2,4	12,5 (100%)
Розхід води, м ³ /с	4,78	5,73	7,32	16	9,31	6,67	21,1	49,7	11	9,4	5,36	3,51	0,394

Візуальні спостереження під час експедиції

Аварійний стан Виживівського водоспуску (01.04.2014р.)

Будівництво нового Вижівського водоспуску (01.04.2014р.)

Незавершені роботи з відновлення Вижівського водоспуску (11.01.2015р.)

Висновки

Проведені дослідження дають можливість зробити наступні висновки:

- Головною проблемою БВЖС ДБК є дотримання стабільного гідрологічного режиму води у р. Прип'ять та в озерах Святе, Волянське, Біле, які знаходяться на території Волинської області. Шляхом вирішення цієї проблеми є будівництво нового бетонного регуляційного Вижівського водоспуску, очищення каналів та укріплення дамбового насипу БВЖС ДБК.
- Через різке збільшення популяції бобрів у Хабарищенському каналі назріває проблема постійного руйнування дамбового насипу та зменшення пропускної здатності каналу поваленими деревами. Усунення наслідків діяльності бобрів потребує значних фінансових затрат і людських ресурсах.
- Збережена для Дніпра вода Прип'яті дасть змогу українським електростанціям щороку виробляти електроенергії на кілька мільйонів гривень..
- БВЖС ДБК має великий економічно-рекреаційний потенціал, тому варто привертати увагу у створенні проектів розвитку та зацікавлені інвесторів.
- Досить перспективним варіантом розвитку БВЖС ДБК у майбутньому є приєднання до магістрального водного шляху Е-40. Це сприятиме розвитку економіки, туризму і господарства.